

وَعَلَىٰ عِبَادِ الْمَسِيحِ الْوَعْدِ

تَحْمِيدُهُ وَنُصَلِّي عَلَىٰ رَسُولِهِ الْكَرِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 21.07.2017

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਜਲਸਾ ਸਾਲਾਨਾ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਆਗਮਨ 'ਤੇ ਜਲਸੇ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਮਹਿਮਾਨਾ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖ਼ਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ
ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 21 ਜੁਲਾਈ 2017 ਈ. ਨੂੰ
ਮਸਜਿਦ ਬੈਅਤੁਲ ਫ਼ਤੂਹ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ।

ਤਸੱਹੁਦ, ਤਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ
ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਜਲਸਾ ਸਾਲਾਨਾ ਯੂਕੇ ਇੰਸ਼ਾਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਅਗਲੇ ਜੁਮਏ (ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਰੱਬ ਦੀ
ਮਿਹਰ ਨਾਲ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰਨਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨਾ ਦਾ ਆਗਮਨ ਅਰੰਭ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ
ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਜਲਸੇ ਦੇ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨੇੜੇ ਅਤੇ ਦੂਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਆਗਮਨ ਵਿਚ
ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਵੀ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ।
ਜਲਸੇ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨਾ ਵਿੱਚ ਅਹਮਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਜੋ ਜਲਸੇ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭਵੰਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ
ਕਈ ਹੋਰਨਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਗੈਰ ਅਹਮਦੀ ਅਤੇ ਗੈਰ ਮੁਸਲਿਮ ਮਹਿਮਾਨ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ
ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿੱਖਿਆ ਤਬਕਾ ਜੋ ਅਸਰ ਰੁਸੂਖ ਵਾਲਾ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੈਸ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੀ
ਹੁਣ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ । ਇਹ ਸਾਰੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੁੰਘੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਹਰ ਚੀਜ਼

ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਣਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੱਦ ਸਾਡੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੀ ਹੀ ਸਵੈਸੇਵਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਰੀਜ਼ ਫਿਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਆਨੰਦਮਈ ਮਾਰਗ ਖੋਲਦੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਪਰੀਚੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਹਮਦੀਅਤ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹੋਲ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਸੋ, ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਲੰਟੀਯਰਜ਼ ਪੁਰੁਸ਼, ਇਸਤਰੀ, ਬੱਚੇ ਤੇ ਬੱਚੀਆਂ ਇਕ ਚੁੱਪ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਰਾਹੀਂ ਅਹਮਦੀਅਤ ਦਾ ਪਰੀਚੇ ਗਲੋਬਲ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੈਲਦਾ ਹੈ । ਹੁਣ ਪ੍ਰੈਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਾਧਾਰਣ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਈ ਗਲਾਂ ਕਰਕੇ ਜਮਾਤ ਵੱਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਉਧਾਰਣ ਲਈ ਏਥੇ ਯੂਰੋਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦਹਿਸ਼ਤ ਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਦ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵੀ ਸਨ ਪੁਰੁਸ਼ ਵੀ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਸਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ । ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਦ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰੈਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਡਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ । ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਚਿਤ ਕਰਾਇਆ ਹੈ । ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਮਾਤ ਦਾ ਪਰੀਚੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਬਹਿਰਹਾਲ ਜਲਸਾ ਸਾਲਾਨਾ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੱਬ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪਰੀਚੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਫ਼ਰਮਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਜਲਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾ ਭਾਸ਼ਣਾ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਥੇ ਅਹਮਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਓਥੇ ਗ਼ੈਰ ਅਹਮਦੀ ਮਹਿਮਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਦਿਆ ਤੇ ਆਸਥਾ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਸਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਲਸੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਅਹਮਦੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਪੁਰੁਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਵੈਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੇਖਕੇ ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਕਰਮ ਰੂਪੀ ਅਵਲੋਕਣ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਾਧਨ ਹੈ । ਸੋ, ਰਜ਼ਾਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨਾਨ (ਸਵੈਸੇਵਕਾਂ) ਦਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਕੁਨਾਨ ਜਿੱਥੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਆਪਣੀ ਮਹਤੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਹਤੱਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਸੇਵਕ (ਮੁਆਵਨ ਕਾਰਕੁਨ) ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਅਫ਼ਸਰ ਤੱਕ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਸੇਵਕ ਚਾਹੇ ਉਹ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬਚਾ ਪਾਣੀ ਪਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਤੇ ਇਕ ਲਗਨ ਨਾਲ ਨਿਸੁਆਰਥ ਹੋਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਓਥੇ ਗ਼ੈਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜਿਸ ਦਾ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਹਾਇਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਕਾਰਕੁਨਾ ਤੇ ਸਹਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝਕੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨ ਲੈਣ ਸਗੋਂ ਆਪ ਵੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਕਾਰਕੁਨ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨ । ਆਪਣੇ ਕਾਰਕੁਨਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਰਮ ਰਵੱਈਏ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਵਾਲੇ ਰਖਣ । ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਵਿਨ੍ਹਮਤਾ, ਆਜ਼ਜ਼ੀ ਤੇ ਨਰਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣ । ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਨਰਮੀ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਉੱਚੇ

ਮਿਆਰ ਕਾਇਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋਣ । ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ (ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ) ਇਕ ਬਹੁਤ ਤਹੀ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਵਿਭਾਗ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ ਕੇਵਲ ਖਾਣਾ ਖੁਆਉਣਾ, ਪਾਣੀ ਪਿਆਉਣਾ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਜਲਸਾ ਸਾਲਾਨਾ ਦਾ ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਹੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾਚਾਰੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ । ਜਲਸੇ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮਹਿਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਪਣੇ ਉਪਲੱਭਤ ਸਾਧਨਾਂ ਰਹੀਂ ਰਖਣਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ, ਜੋ ਜਲਸਾ ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਇਕ ਥਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਇਉਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਸੂਲੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੈ । ਆਪ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਇਕ ਥਾਂ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖਿਆਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਸ਼ਟ ਨ ਹੋਵੇ ਸਗੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਮਹਿਮਾਨ ਦਾ ਦਿਲ ਦਰਪਨ ਵਾਂਗ ਕੋਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਤਾ ਹਿਜ਼ੀ ਠੋਕਰ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਸੋ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਵ 'ਤੇ ਜਬਰ ਕਰਕੇ ਵੀ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਤੇ ਸੁੱਖ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਨਰਮ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਚੰਗੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਤੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਦਾ ਵੀ ਹੌਸਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਪ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਰਵੱਈਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਦਿਖਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਤਮ ਨਮੂਨੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨਗੇ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤੀ, ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੌੜ ਅਤੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਗ਼ੌਰ ਨਾਲ ਨ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸਹਿਨ ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਪ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਵੀ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਰਵੱਈਏ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ । ਸੋ, ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਤਮ ਮਿਆਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਆਪਣੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਵਿਨਮ੍ਰਤਾ ਤੇ ਆਜ਼ਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਥਾਹ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਾਮੂਹਿਕ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਸਥਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਤੇ ਤੰਬੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬੈਡਿੰਗ ਆਦਿ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰਖਣਾ । ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਕੱਲ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਹਨ ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੌਸਮ ਠੰਡਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਹਦੀਕਾਤੁਲ ਮਹਦੀ' ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਜਲਸਾ ਹੋਣਾ ਹੈ (ਇੰਸ਼ਾਅਲੱਹ ਤਆਲਾ) ਲੰਦਨ ਦੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਪੰਜ ਡਿਗਰੀ ਟੈਂਪੇਰਚਰ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸੌਣ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਤ ਲਈ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਵੇ । ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਇਹੋ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੌਸਮ ਠੰਡਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਖਾਣਾ ਖੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿਧਾਂ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਂਦਾ

ਹਾਂ ਕਿ ਖਾਣਾ ਇੰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਲੇਟ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ ਕਰਨ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਕੱਤ ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਹਿਰਹਾਲ ਜਤਨ ਕਰਨ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੇਖ ਸਕਣ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਿੱਠ ਸੁਭਾਵੀ ਉਤਰ ਦੇਣ ।

ਫਿਰ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੂਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਧਿਕਤਰ ਸ਼ਟਲ ਬਸਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮਾਰਜਨ ਰੱਖਕੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਅਰੰਭ ਕਰਨ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੂਜੇ ਵਿਭਾਗ ਹਨ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਤਰਬੀਯਤ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹੂਲਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । 'ਖਿਦਮਤੇ ਖਲਕ' ਅਤੇ 'ਸਿਕਰੀਟੀ' ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅੱਜ ਕੱਲ ਹਾਲਾਤ ਹਨ, ਨਾਲ ਹੀ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਵੈਮਾਨ ਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ । ਕਾਰਡ ਚੈਕ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਚੈਕਿੰਗ ਸਕੈਨਿੰਗ ਆਦਿ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਅਖੀਰਲੇ ਦਿਕ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਜੱਦ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਚੈਕ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਵਰਤਾਉ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਜਲਸਾ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਹੈ । ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਹਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾ ਦੇਣ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵੱਧ ਘਾਟ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ । ਇਸ ਨਾਲ ਜਲਸੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਹਤਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਕ ਮੌਕੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਲੰਗਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕਲਾ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਕਈ ਗਲਾਂ ਅੱਖੋਂ ਓਹਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਚੇਤੇ ਕਰਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਚੰਗਾ ਢੰਗ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਅਫ਼ਸਰ ਆਪ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਕਮੀ ਹੈ । ਅਮੀਰ ਗ਼ਰੀਬ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਇਕ ਮੌਕੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜੇ ਨਵੇਂ ਅਪ੍ਰੀਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਅਰਥਾਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਫ਼ ਨਹੀਂ ਏਥੇ ਵੀ ਕਈ ਨਵੇਂ ਮਹਿਮਾਨ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਰ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗੋਚਰ ਰੱਖੀਏ । ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ੋਚਾਲੇ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ

ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ । ਆਪ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਲਈ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨ ਹੋਣ ਦੇਣ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੋਹਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਕਰਕੇ ਸਚਾਈ ਤੇ ਅਖ਼ਲਾਕ ਨਾਲ ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ।

ਫਿਰ ਇਕ ਮੌਕੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਉਸੂਲ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਹਿਮਾਨ ਆਵੇ ਅਤੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਨੋਬਤ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੀ ਮਹਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਦੇ ਮਿਆਰ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਚੇਤੇ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿੱਖਿਆ ਕਿ ਆਲਾ ਹਜ਼ਰਤ ਹੁਜ਼ਤੁਲਾਹ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲਹਿ ਸਲਾਮ ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਵਾਂਗ ਤੇ ਜੀਉਂਦੀ ਉਧਾਰਣ ਹਨ । ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਤਰ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਵੇ ਅਰਥਾਤ ਅਹਮਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਰਤਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਕਸ਼ਟ ਹਜ਼ੂਰ ਨੂੰ ਬੇਚੈਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਅਖ਼ਲਾਸ ਰਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਤਾਂ ਆਪ ਹੋਰ ਵੀ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਮਿਹਰ ਰਖਦੇ । ਸੋ ਇਹ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਮਿਹਰ ਸਾਨੂੰ ਜਲਸੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨ ਦੀ ਮਹਤੱ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਬਾਰੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅਲੱਹ ਅਤੇ ਯੋਮੇ ਆਖ਼ਰਤ ਉੱਪਰ ਇਮਾਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਗਲ਼ਾਂ ਦਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਇਹ ਕਿ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਕਹੋ ਜਾਂ ਚੁੱਪ ਰਹੋ । ਆਪਣੇ ਗਵਾਂਢੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਇਹ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰੋ । ਸੋ, ਮਹਿਮਾਨ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਰੱਬ ਅਤੇ ਯੋਮ ਆਖ਼ਰ ਉੱਪਰ ਇਮਾਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ । ਇਸ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਕ ਮੋਮਨ ਦੇ ਇਮਾਨ ਦੇ ਉੱਤਮ ਮਿਆਰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਵੀ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ।

ਮਹਿਮਾਨ ਨਵਾਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿਆਂ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੀ ਦੀਨੀ (ਧਾਰਮਕ) ਹਾਲਤ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਤੇ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰਖਦੇ ਸਨ । ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਆਦਿ ਖੁਆਉਣ ਦੇ ਬਾਦ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਸੌਣ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਵੇਰੇ ਫ਼ਜ਼ਰ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਸਮੇਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ । ਸੋ, ਜਲਸੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਭਾਗ ਤਰਬੀਯਤ ਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਮਾਜ਼ ਲਈ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਫ਼ਜ਼ਰ ਤੇ ਤਹਜ਼ੁਦ ਲਈ ਜਗਾਉਣ ਪਰ ਨਰਮੀ ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ । ਬਹਿਰਹਾਲ ਇਕ ਕੁਝ ਗਲ਼ਾਂ ਸਨ ਜੋ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਖੀਆਂ ਹਨ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਸਾਰਿਆਂ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਊਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੱਯੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਜੋਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ।

ਖੁਤਬੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਦੋ ਮਰਹੂਮੀਨ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਗਾਇਬ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ । ਪਹਿਲਾ ਜਨਾਜ਼ਾ ਮੁਕਰੱਮ ਸਯੱਦ ਮੁਹੱਮਦ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਸਪੁੱਤਰ ਹਜ਼ਰਤ ਡਾਕਟਰ ਮੀਰ ਮੁਹੱਮਦ ਇਸਮਾਈਲ ਸਾਹਬ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਦਾ ਹੈ ਜੋ 13 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 92 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗਕੇ ਲਹੌਰ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ । (انا لله وانا اليه راجعون) ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਲੱਹਿ ਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲੈਹਿ ਰਾਜਿਉਨ । ਦੂਜਾ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਮੁਕਰੱਮਾ ਮਹਮੂਦਾ ਬੇਗਮ ਸਾਹਿਬਾ ਸੁਪਤੱਨੀ ਚੌਧਰੀ ਮੁਹੱਮਦ ਸਿੱਦੀਕ ਸਾਹਬ ਭੱਟੀ ਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਮੁਕਰੱਮ ਅਸਗ਼ਰ ਅਲੀ ਸਾਹਬ ਭੱਟੀ ਮੁਬਲੱਗ ਜਮਾਤ ਨਾਈਜੀਰੀਆ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸਨ । 16 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ 73 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਫ਼ਾਤ ਪਾਈ । (انا لله وانا اليه راجعون) ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਲੱਹਿ ਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲੈਹਿ ਰਾਜਿਉਨ ।

Khulasa Khutba Jumma 21.07.2017

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Tarnslated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)

Toll Free Shoba Noorul Islam-1800-3010-2131